

37 fl. zaostale dače dolžno, za 20 fl. cenili in ga bodo težko za 10 fl. prodali. Kmeti ljudje kot stan propadajo, in strašno naglo in obče obožavajo, kar zopet za narod slovenski in za vse cesarstvo brez nemilih nasledkov biti ne more.

Od Velike nedelje. Komenda nemških vitezev napravi vsako leto javno dražbo svojih vin iz ljutomerskih goric. Dražba se je navadno vršila meseca decembra, letos pa je bila 8. nov. Došlo je precej kupcev. Više 200 polovnjakov se je z posodo vred izklicavalo in do 10 polovnjakov vse prodalo in sicer po 109—117 fl. štrtinjak, kojih vsaki je bil po 100 fl. prvič izklican. Denarji so se morali takoj položiti, vino pa v 8 dnevih odpeljati proti 50 kr. kletnine za 1 štrtinjak. Temersko vino se je najbolj drago prodalo, namreč po 126 fl. Z vspehom dražbe smemo zadovoljni biti.

Iz Piljstanja. (Misijon) so tukaj obhajali č. oo. lazaristi iz Celja od 30. nov. do 9. dec. Kakor po drugod, tudi tukaj niso praznim stenam govorili: marveč od vseh strani se je krščanskega ljudstva toliko zbiralo, da smejo domača duhovščina zlasti pa ponižni misijonarji veseli biti. Kar je misijon skrivaj dobrega storil, vé le Bog; tega pa, kar se vidi, je mnogo; „Slov. Gosp.“ pa naj tudi le eno poroči: Učeni, bogati in pobožni prebivalci nekega bližnjega tržiča so neki enoglasno sklenili, si koj po novem letu priskrbeti sv. misijon za celih 14 dni; in mesto že dovolj vdomačenih č. oo. lazaristov se bodo obrnili do še bolj neznanih oo. jezuitov. To je res veselo in vse hvale in posnembe vredno; ljubi Bog pa naj blagoslovi imenitno početje!

Upajmo, da jim duhovna in deželna gosposka to nedolžno željo radi izpolnite; že zavolj tega, da ne bodo sodili o misijonih, kakor dete o vinu. Eden, ki ima dobro srce.

Iz Škal. V šte. 50. „Slov. Gosp.“ objavljeni dopis naklonil je meni, kot dozdevnemu dopisniku, od tukajšnjega g. učitelja Martina Matekoviča list, ki je poln psov, kakoršnih, slobodno rečem, še nobeden č. bralcev „Slov. Gosp.“ slišal ni. Tirjam, da odločno potrdite, da jaz še nikedar, niti stavka ne, nisem pisal v „Slov. Gosp.“, torej tudi omenjenega dopisa ne. — Kot duhovnik dajam besedo, da tudi indirektno z onim dopisom nisem imel nič opraviti. Psovalen list pa predložim v kratkem slav. c. k. deželnemu šolskemu svetu v razsodbo, sme li učitelj kaplana in kateheta brez najmanjšega povoda v zapечатnem listu, zavolj kterega je sodba pri sodnji nemogoča, zavratno psovati, kakor mu drago, je li kaplan učitelju nasproti „vogelfrei“? Cizej, kaplan.

Dostavek uredništva. Č. g. Cizej ni pisatelj g. Matekoviču nepovoljnega dopisa, ampak nek kmet, čigar rokopis hranimo. Tudi uredniku je nek „Alpinuš“ poslal nezaslišano nesramen in žaljiv list. Brž ko se prepričamo, da ga je pravi Alpinuš spisal, objavimo njegovo ime in bomo zoper njega postopali, kakor si je zaslužil!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Očetje dualizma so res Avstrijo tako daleč spravili, da v zunanjih zadevah nemoremo biti prav ne krop ne voda. Tega prekrivati ne more nihče več, najmanje pa liberalni listi; ti so nekaj časa hrabro rohneli na Ruse, potem na Rumune, naposled na Srbe in se jim hudo grozili, češ da dobijo boj z Avstrijo, če se ganejo zoper Turke, toda brž ko se je boj začel, so vsakokrat utihnili in sedaj tirjajo, da se Avstrija še niti ne zmezi, zlasti naj ne misli na zasedenje Bosnije in Hercegovine; še celo vojsko hočejo imeti zmanjšano in sklepajo v ta namen v Gradcu in Dunaju prošnje do ministrov itd. Gospodje liberalci pravijo, da nas vojna preveč stane; no, res je, vojna je draga, ali neoborožani sredi Evrope biti ne moremo; tudi ni vojna, ki nas uničuje, ampak drage liberalne naprave, odušstvo, železniške podpore itd. Tega se vé liberalci ne bo šel natikat, ker bi se sicer njegovo gospodstvo, upirajoče se na umetno sestavljene volilne rede in denar, kmalu podrlo. Vrh tega navdaja pa avstrijske domoljube to prepričanje, da, čeravno se je liberalcem mnogo dovolilo, avstrijsko vojno moč oslabiti jim ne bo pripuščeno; tukaj si utegnejo sami vrat zaviti. — Bivši ptujski deželni poslanec in predsednik višje deželne sodnije v Gradcu pl. Waser imenovan je od cesarja za dosmrtnega uda gosposke državne zbornice. Državni zbor je odložen do 20. januarja. Zboroval je zaporedom 107 dni, a nove nagodbe z Ogersko ni dognal. — Na Dunaju so delavci cele spodnje Avstrije hotli sklicati zbor, da bi se o načrtu nove obrtnijske postave posvetovali; vlada jim je zborovanje prepovedala. — Magjarski pisatelj Vrhovaj, ki je pri nedavni rabuki v Budimpeštu tako drzno ljudi ščuval zoper ministra Andrassy-ja, je sedaj od sodnije bil ugrabljen in zaprt.

Vnanje države. Ruski car se je kot slavni dobitnik Plevne iz bojišča vrnil domov na Rusko, povsod z neizmernim navdušenjem sprejet. Ko mu je starešinstvo mesta Petrograda prišlo čestitat, spregovoril je car pomenljive besede: „veseli me, da sem zopet med vami, posebno sedaj ko sem dobil zadostenje pri Plevni in ko so moji otroci toliko slavnega dognali; toda še veliko, veliko imamo opraviti. Naj nam Bog pomaga sveto delo srečno dokončati.“ To ne kaže na mir, ampak na resno nadaljevanje boja. — Pruski minister Bismark je prevažanje avstrijsko-ogerske moke čez Nemčijo v Belgijo in Angleško prepovedal na državnih železnicah; zopet znamenje, kakov prijatelj da je Avstriji od naših liberalcev hvalisani Bismark. — Francoski republikanci se pokorijo Bismarku in so v Berlin poslali novega poslanca, ki je temu dovoljen. — Italijanski ministri so odstopili; Italijani hočejo vsaj po smrti sedanjega kralja ustanoviti republiko, kakoršna je na Francoskem. — Angleži bodo svoj državni zbor sklicali 17. jan. pr. l. in sklenoli posojilo 200 mili-

jonov za vojniške priprave. — Grški poslanci so 11 milijonov dovolili tudi za orožanje dežele. — Vstaši na otoku Kandiji so skoro vse Turke pregnali in sestavljajo sedaj začasno vlado. Srbski knez Milan je 13. dec. dal turško zastavo v Belgradu iz nad trdnjave vzeti in novo srbsko belo — modro — rudečo slovansko bojo razviti v očitno znamenje, da je Srbija svobodna in neodvisna od Turčije. Turkoljube je to hudo spekle.

Vojska za svobodo turških kristijanov.

Leto 1877. nima zastoj dveh 77, podobnih sekiricama ali sabljama; neizmerno krvavo je bilo. Rusi štejejo 76.000 mož, ki so jim umrli, zboleli ali ranjeni zapustili bojišče, Rumuni so gotovo zgubili svojih 20.000, Črnogorci 5000, tedaj skup čez 100.000 ljudi, denarjev se je potrošilo okoli 1200 milijonov rabljev t. j. 1800 milijonov goldinarjev; res grozno velike žrtve! Toda zmaga je na ruski strani; više 100.000 Turkov je mrtvih, 80.000 vovljenih, 1000 kanonov itd. zaplenjenih, skoro vsa Bolgarija in Armenija vzeta, Turčija na smrt zadeta. Od Plevne, čije vzetje bomo brž v novem letu natančneje in po najzanimivših dopisih razložili, so Rusi in Rumuni svoje armade že napotili na vse strani in Turki so začeli povsod zapuščati dosedanja svoja selišča in bežijo proti Aziji pred vojsko Sulejmanovo, ki hiti čez Balkan v Adrianopol. Tudi pred Srbi bežijo Turki proti Soliji in Solunu. Med tem ko se ruske čete iz nava razstavljajo, marširajo Srbi erno naprej. Lešjanin in knez Milan sta Niš obkolila po mali praski z Turkom pri Četini, Mramorju, Komrenu. Ker je ob enem Markovič vzel Babino g'ravo in z naskokom Ak. Palanko, kder je 3 Kruppove kanone zaplenil, je Niš, veliko turško mesto in trdnjava, od druge Turčije popolnem odrezana; sedaj mečejo Srbi že bombe v Niš, ki se jim bo bržčas kmalu udal, ker je samo 5000 turških rednih vojakov v njem. Horvatovič je prišel v Adlijo in do klanca sv. Nikola, kder je Turka iztirjal in se z Rusi združil. Ob Donavi imajo Turki sedaj samo Vidin, Ruščuk in Silistrijo v svoji oblasti. Vidin bodo oblegali Rumuni in Srbi, Ruščuk general in sedaj grof Todleben, Silistrijo pa Cimerman. Srbski general Nikolič je prodrl proti Sjenici in vzel Turkom močno Kladnico, toda 5 črevljev visoki sneg brani prodiranje do Črnogorcev, z katerimi bi se rad združil, da bi tako zvezo Bosnijo z ostalo Turčijo pretgal. Gurko stoji mirno pri Orhaniji, veliki knez Nikola je še v Plevni, se bo pa skoro podal v Selvi, general Skobeljev dela tir čez Balkan pri Trojanu. Železnico od Sistova do Trnove delajo neprestano vkljub hudej zimi, in strašnej burji, ki je zlasti na Rumunskem naredila velikanske zamete, železnice in steze zaprla; tudi je začel led po Donavu iti in je most pri Brajli odtrgal. Da se misliti, koliko trpijo ubogi vojaki in živina. Od Osmanovih 44.000 v Plevni ugrabljenih Turkov je že 8000 zmrznilo, ker jih

Rusi nimajo z ničem hitro obleči; zima je pa grozna, po — 18° pod lednikom. Sultan v Carigradu sedaj nabira novih vojakov in jih pošilja v Sofijo in Adrianopol, kder se hoče še enkrat z Rusi poskusiti. Sulejman je že došel v Carigrad. V Armeniji ovira tudi sneg in mraz urno nadaljevanje vojske; vendar so Rusi te dni vzeli turško trdnjavo Ardanuč in se okoli Erzeruma pomaknili v tamošnjo močno obljudeno ravan ob Evfratu in so tako Erzerum precej trdno že obkolili in Muktarjeve konjenike zapodili v mesto nazaj. Črnogorci so 25. dec. Turke pri Bojani hudo stegli, jim vzeli mnogo ljudi, živeža, streljiva in požgali 2 ladiji. Sploh l. 1877. je Turčiji vsekalo smrtne rane ter bo zavolj njih l. 1878. bržej ko ne — umrla. Jutrove dežele pa zadobijo novo, krščansko lice in življenje!

Za poduk in kratek čas.

Časništvo katoliško.

Vabilni oklic avstrijskih katoličanov k shodu na Dunaj je med drugim omenil, da se je mnogih ljudi lotila tolika pogubna zmešnjava v mišljenju, da so nesposobni postali resnico ločiti od zmote, pravico od krivice, dobro od hudega; da so zato najsvetejše koristi človeštva v nevarnosti in da se tem pretečim nevarnostim mora v okoli priti. Vzrok tej zmešnjavi pa so v prvi vrsti slabi časniki, novine ali „cajtinge“ in drugi slabi spisi. Mi namreč živimo v dobi, v kateri vse čita in vse piše. Čim več pa se piše in čita, tim menje se misli in tim bolje se lenoba v mišljenju razširja. Časniki, ki vsak den pridejo čitatelju v roke, zanj mislijo in sodijo ter ga rešijo truda, da bi moral sam pre-mišljevat. On si prisvoji misli in pojme, ktere v časniku najde in če vedno slabe časnike bere, mora biti kmalu poln njihovega slabega duha. Razumi se samo ob sebi, da enak upliv na dobro stran imajo dobri časniki. Če tedaj hočemo katoličani pravi krščanski red zopet vpeljati in ga ohraniti, moramo laži-liberalnemu časništvu nasproti postaviti katoliško časništvo ter v njem učiti in širiti prave in dobre pojmove o državi in cerkvi, o šoli in družini in o njih medsebojnih razmerah; moramo krepko zagovarjati pravo svobodo nasproti samovolji in vseoblasti državinej; moramo moralnemu strupu, ki se vsak den množini ljudstva ponuja, vsak den nasproti postaviti lek zoper ta strup. Z ozirom na to so res tudi katoličani pri shodu na Dunaju katoliško časništvo zaznamvali kot poglobitno posvetno orožje, z katerim se ima resnica in pravica vojskovati zoper laž in binavstvo. Vneti katoličani so sicer že od nekdanj teh misli. Ne le papež in škofje, tudi skušeni in goreči dušni pastirje so že očitno povdarjali, da katoliški listi na vsako stran katoliško reč zdatno